

Protokół z kontroli Komisji Rewizyjnej w zakresie „Rodzin zastępczych”

Zgodnie z upoważnieniem kontrolę w dniu 17 marca 2025 r. przeprowadzili radni: Wiesław Bigos, Ireneusz Starczynowski, Wiktor Koziorz, Krystyna Wróbel.

Członkowie Komisji Rewizyjnej zapoznali się z następującymi materiałami/dokumentami tj.:

- Materiałem dotyczącym rodzin zastępczych.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r. piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat. Zarządzeniem nr 39/11 Starosty Bieruńsko-Lędzińskiego z dnia 08.12.2011 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zostało wyznaczone na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Bieruńsko-Lędzińskim. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, co do zasady, następuje na podstawie orzeczenia sądu. Rodzina zastępcza nie posiada pełni praw rodzicielskich, a ograniczenie władzy rodzicielskiej nie pozbawia rodziców biologicznych określonych praw i obowiązków dotyczących podejmowania decyzji w istotnych dla dziecka sprawach. Opieka rodziny zastępczej jest tymczasowa, z założenia nastawiona na powrót dziecka do rodziny biologicznej. Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na okres nie dłuższy niż do osiągnięcia pełnoletności. Osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, za zgodą rodziny zastępczej może przebywać w dotychczasowej rodzinie, jeżeli kontynuuje naukę, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia.

Pieczka zastępcza jest sprawowana w formie:

- a) Rodzinnej.
- b) Instytucjonalnej.

W powiecie bieruńsko-lędzińskim nie funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza (piecza instytucjonalna) wobec czego dzieci z terenu powiatu są zabezpieczane w rodzinnej formie pieczy zastępczej lub w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.

Zgodnie z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- a) rodzina zastępcza:
 - spokrewniona,
 - niezawodowa,
 - zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna
- b) rodzinny dom dziecka.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. w powiecie funkcjonowały 43 rodziny zastępcze i 2 rodzinne domy dziecka, w których przebywało łącznie 86 dzieci.

W 2024 roku do rodzinnej pieczy zastępczej napłynęło 17 dzieci:

- 4 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych,
- 9 dzieci zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych niezawodowych,
- 3 dzieci zostało umieszczonych w rodzinie zastępczej zawodowej,
- 1 dziecko zostało umieszczone w rodzinnym domu dziecka.

W wyniku interwencji w rodzinnej pieczy zastępczej umieszczono 7 dzieci.

W 2024 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 8 dzieci:

- 3 dzieci z rodzin zastępczych spokrewnionych wróciło pod opiekę rodziców biologicznych,
- 2 dzieci z rodzin zastępczych niezawodowych wróciło pod opiekę rodziców biologicznych,
- 1 dziecko z rodziny zastępczej niezawodowej zostało przysposobione,
- 2 dzieci uzyskało pełnoletniość i pozostało w dotychczasowej rodzinie zastępczej (1 w spokrewnionej i 1 w niezawodowej).

Zgodnie z art. 80 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwota:

- 1 002,00 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
- 1 517,00 zł miesięcznie - w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.

Finansowanie rodzin zastępczych

Ponadto zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż 306,00 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Zgodnie z art. 81 ust. 2 ustawy rodzinie zastępczej zawodowej na dziecko umieszczone na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 306,00 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Świadczenia wypłacane rodzinom zastępczym

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w roku 2024 udzielono świadczeń w łącznej wysokości 1 069 953,19 zł, w tym:

- na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej: 1 020 297,75 zł,
- świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanych do pieczy zastępczej dzieci: 2 000,00 zł,
- dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania: 2 300,00 zł,

- środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym: 42 355,44 zł,
- świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki: 3 000,00 zł.

Wynagrodzenia wypłacane rodzinom zastępczym

Zgodnie z art. 85 cyt. ustawy rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 4 100,00 zł miesięcznie. Rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje miesięczne wynagrodzenie nie niższe niż 5 084,00 zł miesięcznie.

Ustalając wysokość wynagrodzenia, bierze się pod uwagę w szczególności kwalifikacje, szkolenia i oceny rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka w roku 2024 wyniosły wraz z pochodnymi 305 757,00 zł, w tym:

- wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych i rodzin pomocowych: 132 321,73 zł,
- wynagrodzenia prowadzących rodzinne domy dziecka i rodzin pomocowych: 126 114,79 zł,
- wynagrodzenia dla osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi w rodzinnych domach dziecka: 45 117,93 zł,
- wynagrodzenia rodzin zastępczych niezawodowych sprawujących funkcję rodziny pomocowej: 2 202,55 zł.

Na terenie powiatu bieruńsko-lędzkiego w 2024 roku nie funkcjonowała żadna rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego.

W ramach poniesionej kwoty w 2024 roku na wynagrodzenia wraz z pochodnymi rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka kwota 37 622,61 zł dotyczyła kosztu poniesionego na podstawie zawartych porozumień pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego w sprawie finansowania opieki nad dziećmi pochodzącymi spoza powiatu umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie powiatu bieruńsko-lędzkiego.

Rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w roku 2024 udzielono świadczeń w łącznej wysokości 1 069 953,19 zł.

Zgodnie z art. 85 cyt. ustawy rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 4 100,00 zł miesięcznie. Rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje miesięczne wynagrodzenie nie niższe niż 5 084,00 zł miesięcznie.

Wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka w roku 2024 wyniosły wraz z pochodnymi 305 757,00 zł,

Komisja Rewizyjna po zapoznaniu się z materiałem dot. kontroli szkoleń pracowników za 2024 r. i dodatkowymi wyjaśnieniami Dyrektora PCPR p. Magdalena Sosna-Gongor wnioskuję do Zarządu Powiatu o utworzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej i rozważenie możliwości otwarcia jej w CUS w Lędzinach po zakończeniu trwałości projektu (tj. po 26 maja 2025 r.) Komisja Rewizyjna proponuje, aby władze gmin z powiatu bieruńsko-lędzińskiego przejęły opiekę nad seniorami z Dziennego Domu Pomocy, jako zadanie własne gmin.

Protokół z kontroli stanowi załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji Rewizyjnej.

Podpisy kontrolujących:

Ireneusz Starczynowski

Wiesław Bigos

Wiktor Koziorz

Krystyna Wróbel